

Redogörelse för investeringsbesluts huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer

Länsförsäkringar Livförsäkringsaktiebolag (publ) (LEI-kod: 5493000M8THYN8D51395)

Innehåll

1	Sammanfattning	2
2	Beskrivning av de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer	4
3	Beskrivning av strategier för att identifiera och prioritera de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer	9
4	Strategier för engagemang	12
5	Hänvisningar till internationella standarder	13
6	Historisk jämförelse	15

1 Sammanfattning

Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ) (Länsförsäkringar Liv) (5493000M8THYN8D51395) beaktar de huvudsakliga negativa konsekvenserna av sina investeringsbeslut för hållbarhetsfaktorer. Föreliggande redogörelse är den konsoliderade redogörelsen för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer för Länsförsäkringar Liv.

Denna redogörelse för de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer omfattar referensperioden från 1 januari till den 31 december 2022.

En sammanfattning av de indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling (på engelska: *Principal Adverse Impact Indicators*, PAI) som Länsförsäkringar Liv prioriterat beaktar i investeringsprocessen presenteras i tabell 1.

Tabell 1. Sammanställning av de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer som LF Liv prioriterar

Tillämpas på	Område	Indikator på huvudsaklig negativ konsekvens för hållbar utveckling	Tabell	Nummer
Investeringsobjekt	Utsläpp av växthusgaser	Investeringsobjektets växthusgasintensitet	1	3
		Exponering mot företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen	1	4
	Sociala förhållanden och personalfrågor	Brott mot FN:s globala överenskommelse och OECD:s riktlinjer för multinationella företag	1	10
		Exponering mot kontroversiella vapen (antipersonella minor, klusterammunition, kemiska vapen och biologiska vapen)	1	14
	God hälsa och välbefinnande	Spel om pengar	Andra indikatorer	
		Tobak	Andra indikatorer	
Statliga och överstatliga enheter	Sociala aspekter	Genomsnittsvärde för yttrandefrihet	3	19
	Mänskliga rättigheter	Genomsnittsvärde för respekten för mänskliga rättigheter	3	20
	Styrning	Graden av korruption i genomsnitt	3	21
		Icke samarbetsvilliga skattejurisdiktioner	3	22

I Tabell 3 beskrivs alla indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser som Länsförsäkringar Liv beaktar i sin investeringsprocess.¹ Rapporteringen av indikatorernas uppmätta värden för referensperioden kommer ske i juni 2023.

Summary

Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ) (Länsförsäkringar Liv) (5493000M8THYN8D51395) considers principal adverse impacts of its investment decisions on sustainability factors. The present statement is the consolidated statement on principal adverse impacts on sustainability factors of Länsförsäkringar Liv.

This statement on principal adverse impacts on sustainability factors covers the reference period from 1 January to 31 December 2022.

A summary of the Principal Adverse Indicators that Länsförsäkringar Liv pay prioritized consideration to in its investment process is presented in Tabell 2.

¹ Tabell 2 omfattar indikatorerna för negativa konsekvenser enligt tabell 1 i bilaga 1 till de tekniska standarderna till Disclosure-förordningen, relevanta indikatorer från tabell 2 och 3 samma förordning (minst en/tabell) samt av Länsförsäkringar Liv valda andra indikatorer.

Tabell 3 describes all the principal adverse impacts that Länsförsäkringar Liv considers in its investment process. Reporting over the reference period on the indicators for adverse impacts of Tabell 3 will take place in June 2023.

Tabell 2. Summary of Principal Adverse Impact indicators that Länsförsäkringar Liv pay prioritized consideration to

Applicable to	Theme	Principal Adverse Impact indicator	Table	Number
Investee companies	Greenhouse gas emissions	GHG intensity of investee companies	1	3
		Exposure to companies active in the fossil fuel sector	1	4
	Social and employee matters	Violations of UN Global Compact principles and Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) Guidelines for Multinational Enterprises	1	10
		Exposure to controversial weapons (anti-personnel mines, cluster munitions, chemical weapons and biological weapons)	1	14
	Good health and well-being	Spel om pengar	Other indicators	
		Tobak	Other indicators	
Sovereigns and supranationals	Social	Average freedom of expression score	3	19
	Human rights	Average human rights performance	3	20
	Governance	Average corruption score	3	21
		Non-cooperative tax jurisdictions	3	22

2 Beskrivning av de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer

Tabell 3 Beskrivning av de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer

Indikatorer som gäller för investeringar i investeringsobjekt						
KLIMATRELATERADE INDIKATORER OCH ANDRA MILJÖRELATERADE INDIKATORER						
Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling	Mått	Konsekvenser ²		Förklaring ³	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod	
		[år n]	[år n-1]			
Utsläpp av växthusgaser	1.1. Utsläpp av växthusgaser	Scope 1 - växthusgasutsläpp	ET ⁴	ET	ET	<p>Mål Länsförsäkringar AB-koncernens klimatsmarta vision (läs mer i avsnitt 3.2) innebär bl.a. att förvaltningsformerna ska vara klimatpositiva senast 2045. Ett delmål är förvaltningsformernas koldioxidavtryck till 2027 ska ha sänkts i en takt som är i linje med Parisavtalets målsättning om att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5°C]. Delmålet kopplar an till indikator 3.</p> <p>Genomlysning och integration Investeringar bedöms utifrån finansiella och hållbarhetsrelaterade perspektiv, däribland klimatutsläpp och växthusgasintensitet. Portföljbolag genomlysas regelbundet i syfte att utvärdera och följa utvecklingen av deras växthusgasintensitet och utsläpp av växthusgaser.</p> <p>Påverkan Påverkansarbete bedrivs mot utvalda portföljbolag med höga utsläpp av koldioxid och/eller betydande klimatrisker. Arbetet bedrivs i egen regi, via externa förvaltare, tjänsteleverantörer och globala investerarinitiativ (se Tabell 5).</p> <p>Inkludering - <i>Lösningbolag</i>: Bolag vars produkter, tjänster eller verksamhet bidrar till minskade utsläpp eller med lösningar till klimatomställningen, exempelvis skogsbolag. - <i>Omställningsbolag</i>: Utvalda kraft- och energibolag kan väljas in om de utifrån fastställda kriterier bedöms vara i omställning och minskar sin klimatpåverkan.</p> <p>Exkludering Investering sker inte i bolag som träffas av exkluderingskriterier för fossila bränslen, t.ex. gruv-, kraft- och energibolag med stor klimatpåverkan via utvinning och förbränning av kol samt prospektering och utvinning av olja och gas.</p>
		Scope 2 - växthusgasutsläpp	ET	ET	ET	
		Scope 3 - växthusgasutsläpp	ET	ET	ET	
		Sammanlagda utsläpp av växthusgaser	ET	ET	ET	
	1.2. Koldioxidavtryck	Koldioxidavtryck	ET	ET	ET	
	1.3. Investeringsobjektets växthusgasintensitet	Investeringsobjektets växthusgasintensitet	ET	ET	ET	
1.4. Exponering mot företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen	Andel av investeringar i företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen	ET	ET	ET		
1.5. Andel av icke -förnybar energiförbrukning och energiproduktion	Investeringsobjektets andel av icke - förnybar energiförbrukning och icke -förnybar energiproduktion från icke -förnybara energikällor jämfört med förnybara energikällor, uttryckt i procent av totala energikällor	ET	ET	ET		
1.6. Energiförbrukningsintensitet per sektor med stor klimatpåverkan	Energiförbrukning i GWh per miljon euro i intäkter från investeringsobjekt, per sektor med stor klimatpåverkan	ET	ET	ET		
Biologisk mångfald	1.7. Verksamhet som negativt påverkar områden	Andel av investeringar i investeringsobjekt med	ET	ET	ET	Påverkan

² Konsekvenserna för referensperioden 1 januari – 31 december 2022 kommer publiceras under första halvåret 2023. Historisk jämförelse kommer publiceras från och med första halvåret 2024.

³ I denna kolumn förklaras, i de fall då informationen som behövs för att beräkna konsekvenserna inte är lättillgänglig, de bästa insatser som använts för beräkningen. Här kan också konsekvensmått förklaras.

⁴ Ej tillämplig, ET

	med känslig biologisk mångfald	platser/projekt belägna i eller i närheten av områden med känslig biologisk mångfald där investeringsobjektens verksamhet påverkar dessa områden negativt				Påverkansarbete bedrivs mot utvalda portföljbolag (bl.a. bolag inom skogs- och gruvindustrin) utifrån ett antal urvalsprinciper, bl.a. baserat på risker inom området biologisk mångfald samt baserat på exponering mot portföljbolagen.
Vatten	1.8. Utsläpp till vatten	Ton utsläpp till vatten som genereras av investeringsobjekt per miljon investerade euro, uttryckt som ett vägt genomsnitt	ET	ET	ET	Påverkan Påverkansarbete bedrivs mot utvalda portföljbolag (bl.a. bolag livsmedels- och gruvindustrin) utifrån ett antal urvalsprinciper, bl.a. baserat på risker inom området utsläpp till vatten samt baserat på exponering mot portföljbolagen.
Avfall	1.9. Farligt avfall och radioaktivt avfall	Ton farligt avfall och radioaktivt avfall som genereras av investeringsobjekt per miljon investerade euro, uttryckt som ett vägt genomsnitt	ET	ET	ET	Påverkan Påverkansarbete bedrivs mot utvalda portföljbolag (bl.a. bolag inom gruvindustrin) utifrån ett antal urvalsprinciper, bl.a. baserat på risker inom området farligt avfall samt baserat på exponering mot portföljbolagen.

INDIKATORER FÖR SOCIALA FÖRHÅLLANDEN OCH PERSONALFRÅGOR, RESPEKT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER SAMT FRÅGOR RÖRANDE BEKÄMPNING AV KORRUPTION OCH MUTOR

Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling	Mått	Konsekvenser [år n]	Konsekvenser [år n-1]	Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod	
Sociala förhållanden och personalfrågor	1.10. Brott mot FN:s globala överenskommelse och OECD:s riktlinjer för multinationella företag	Andel av investeringar i investeringsobjekt som har varit inblandade i brott mot FN:s globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag	ET	ET	ET	Genomlysning och integration Investeringar bedöms utifrån finansiella och hållbarhetsrelaterade perspektiv, däribland efterlevnad av internationella normer, som OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN Global Compacts för ansvarsfullt ägande. Portföljbolag genomlysas regelbundet i syfte att utvärdera och följa upp bolagens efterlevnad och identifiera eventuella överträdelser mot internationella principer och överenskommelser. Påverkan Dialog inleds med de portföljbolag som i genomlysningen identifierats ha misstänkta eller bekräftade överträdelser mot internationella principer och överenskommelser. Syftet med dialogen är verka för att portföljbolaget ska vidta adekvata åtgärder för komma till rätta med överträdelserna och undvika framtida överträdelser. Om dialogen över tid och efter eskaleringsåtgärder varken leder framåt eller om portföljbolaget inte vidtar adekvata åtgärder kan portföljbolaget exkluderas.
	1.11. Inga processer och efterlevnadsmekanismer för att övervaka efterlevnaden av FN:s globala överenskommelse och OECD:s riktlinjer för multinationella företag	Andel av investeringar i investeringsobjekt utan strategier för att övervaka efterlevnaden av FN:s globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag eller mekanismer för klagomålshantering av brott mot FN:s globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag	ET	ET	ET	
	1.12. Ojusterad löneklyfta mellan könen	Genomsnittlig ojusterad löneklyfta mellan könen hos investeringsobjekt	ET	ET	ET	-
1.13. Jämnare könsfördelning i styrelserna	Genomsnitt för manlig och kvinnlig representation bland styrelseledamöter i investeringsobjekt, uttryckt i procentandel av samtliga styrelseledamöter	ET	ET	ET	-	

	1.14. Exponering mot kontroversiella vapen (antipersonella minor, klusterammunition, kemiska vapen och biologiska vapen)	Andel av investeringar i investeringsobjekt som är involverade i tillverkning eller försäljning av kontroversiella vapen	ET	ET	ET	Exkludering Investering sker inte i bolag som träffas av exkluderingskriterier för kontroversiella vapen, t.ex. bolag involverade i landminor, klustervapen, kemiska- och biologiska vapen, vit fosfor, utarmat uran.
Indikatorer som gäller för investeringar i statliga och överstatliga enheter						
Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling		Mått	Konsekvenser		Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod
			[år n]	[år n-1]		
Miljö	1.15. Växthusgasintensitet	Investeringsobjektens växthusgasintensitet	ET	ET	ET	Genomlysning och integration Investeringar i obligationer från statliga och överstatliga enheter samt kommuner och regioner bedöms utifrån finansiella och hållbarhetsrelaterade perspektiv, däribland växthusgasintensitet. Investeringarna genomlyses regelbundet i syfte att utvärdera och följa upp växthusgasintensiteten och utveckling mot antagna klimatmål. Inkludering Investeringar i hållbara obligationer från statliga och överstatliga enheter samt kommuner och regioner väljs in då obligationerna finansierar insatser för att sänka växthusgasintensiteten och växthusgas-utsläppen.
Sociala aspekter	1.16. Investeringsobjektens hemvist där det förekommer bristande samhällsansvar	Antal länder där investeringsobjekten har sin hemvist där det förekommer bristande samhällsansvar (i absoluta tal och relativa tal, dividerat med samtliga länder där investeringsobjekten har sin hemvist), enligt internationella fördrag och konventioner, Förenta nationernas principer och, i förekommande fall, nationell lagstiftning.	ET	ET	ET	Genomlysning och integration Investeringar i obligationer från statliga och överstatliga enheter samt kommuner och regioner bedöms utifrån finansiella och hållbarhetsrelaterade perspektiv, däribland samhällsansvar. Exkludering Investering sker inte i investeringar i statsobligationer från statliga enheter som sammantaget bedöms vara auktoritära, icke fria, korrupta samt kränker mänskliga rättigheter. Investeringar i hållbara obligationer från överstatliga enheter som finansierar insatser i ett land som exkluderas enligt ovan kan ske i syfte att främja miljörelaterade eller sociala effekter i det landet.
Indikatorer som gäller för investeringar i fastigheter						
Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling		Mått	Konsekvenser		Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod
			[år n]	[år n-1]		
Fossila bränslen	1.17. Exponering mot fossila bränslen genom fastigheter	Andel av investeringar i fastigheter som är involverade i utvinning, lagring, transport eller tillverkning av fossila bränslen	ET	ET	LF Liv har inga direkta investeringar i enskilda fastigheter.	ET
Energi-effektivitet	1.18. Exponering mot energieffektiva fastigheter	Andel av investeringar i energieffektiva fastigheter	ET	ET		ET

Andra indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer						
KLIMATRELATERADE INDIKATORER OCH ANDRA MILJÖRELATERADE INDIKATORER						
Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling		Mått	Konsekvenser [år n] [år n-1]		Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod
Indikatorer som gäller för investeringar i investeringsobjekt						
Utsläpp	2.4. Investeringar i företag utan initiativ för minskning av koldioxidutsläpp	Andel av investeringar i investeringsobjekt utan initiativ för minskning av koldioxidutsläpp som syftar till att anpassa sig till Parisavtalet	ET	ET	ET	<p>Genomlysning och integration Investeringar bedöms utifrån finansiella och hållbarhetsrelaterade perspektiv, däribland klimatmål, strategier och initiativ för minskning av utsläpp i linje med Parisavtalet. Särskilt fokus läggs på bolags åtaganden mot "Science Based Target" initiativet som syftar till att bolag utvecklar och antar vetenskapligt grundade klimatmål. Portföljbolag genomlysas regelbundet i syfte att utvärdera hur stor andel som fått sina vetenskapliga klimatmål godkända eller gjort åtaganden att utveckla sådana. Vidare görs klimatscenarioanalyser av bolag för att följa utveckling av antagna klimatmål mot Parisavtalet.</p> <p>Påverkan Påverkansarbete bedrivs mot utvalda portföljbolag i syfte att förmå dem att utveckla och anta vetenskapligt grundade klimatmål, samt förbättra bolagens hantering av klimatrisker, styrning av klimatarbetet, minska utsläppen och stärka transparensen kring klimatrelaterade finansiella risker.</p>
INDIKATORER FÖR SOCIALA FÖRHÅLLANDEN OCH PERSONALFRÅGOR, RESPEKT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER SAMT FRÅGOR RÖRANDE BEKÄMPNING AV KORRUPTION OCH MUTOR						
Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling		Mått	Konsekvenser [år n] [år n-1]		Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod
Indikatorer som gäller för investeringar i statliga och överstatliga enheter						
Sociala aspekter	3.19. Genomsnittsvärde för yttrandefrihet	Mäter i vilken utsträckning politiska och civila samhällsorganisationer kan verka fritt inbegripet en kvantitativ indikator som förklaras i förklaringskolumnen	ET	ET	ET	<p>Genomlysning och integration Investeringar i obligationer från statliga och överstatliga enheter bedöms utifrån finansiella och hållbarhetsrelaterade perspektiv, däribland yttrandefrihet mänskliga rättigheter, graden av korruption och om staten eller jurisdiktionen finns upptagen på EU:s förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet.</p> <p>Exkludering Investering sker inte i statsobligationer från statliga enheter som sammantaget bedöms vara auktoritära, icke fria, korrupta, kränker mänskliga rättigheter samt som återfinns på EUs förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet.</p>
Mänskliga rättigheter	3.20. Genomsnittsvärde för respekten för mänskliga rättigheter	Mätning av respekten för mänskliga rättigheter i genomsnitt i investeringsobjekt med hjälp av en kvantitativ indikator som förklaras i förklaringskolumnen	ET	ET	ET	
Styrning	3.21. Graden av korruption i genomsnitt	Mätning av den upplevda nivån av korruption inom den offentliga sektorn med hjälp av en kvantitativ indikator som förklaras i förklaringskolumnen	ET	ET	ET	
	3.22. Icke samarbetsvilliga skattejurisdiktioner	Investeringar i jurisdiktioner på EU:s förteckning över icke sam-	ET	ET	ET	

		arbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet.				
ANDRA INDIKATORER PÅ NEGATIVA KONSEKVENSER FÖR HÅLLBAR UTVECKLING						
Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling	Mått	Konsekvenser	Konsekvenser		Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod
			[år n]	[år n-1]		
God hälsa och välbefinnande	A.1. Spel om pengar	Andel av investeringar i investeringsobjekt vars omsättning från kommersiellt spel om pengar på kasinon, spelautomater och/eller poker (motsvarande) överstiger 5 procent.	ET	ET	ET	Exkludering Investering sker inte i bolag som träffas av exkluderingskriterier för spel, t.ex. bolag involverade i utveckling, drift, förvaltning och/eller marknadsföring av aktiviteter som omfattar spel om pengar på kasinon, spelautomater och/eller poker (motsvarande) online. Fler exempel är : bolag som bedriver landbaserad spelverksamhet och erbjuder spel om pengar på motsvarande plattformar.
	A.2. Tobak	Andel av investeringar i investeringsobjekt vars omsättning från produktion av tobaksprodukter överstiger 5 procent.	ET	ET	ET	Exkludering Investering sker inte i bolag som träffas av exkluderingskriterier för tobak, t.ex. bolag involverade i produktion av tobaksprodukter eller distribution av tobaksprodukter, så som matvarukedjor omfattas inte av kriteriet.

3 Beskrivning av strategier för att identifiera och prioritera de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer

Länsförsäkringar Liv ingår i Länsförsäkringar AB-koncernen och omfattas av den koncerngemensamma *Policy för ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning*. Policyn beskriver övergripande hur arbetet med ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning ska bedrivas inom koncernen. Policyn fastställs årligen av Länsförsäkringar AB:s styrelse och senast 2022-06-15.

Länsförsäkringar Livs övergripande mål för förvaltningen är att långsiktigt skapa största möjliga värde för sina kunder. Bolagets arbete med ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning avser bidra till det övergripande målet. Avsikten är att förbättra de långsiktiga avkastningsförutsättningarna i förvaltningsformerna och samtidigt bidra till ett urval av FN:s globala mål samt motverka negativa konsekvenser för hållbar utveckling.

3.1 Strategi för att identifiera huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer

Länsförsäkringar Liv definierar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling som konsekvenser som motverkar FN:s globala mål (Agenda 2030) samt Parisavtalet.

Länsförsäkringar Liv identifierar och utvärderar väsentliga hållbarhetsrelaterade risker, inklusive huvudsakliga negativa konsekvenser, och möjligheter i sina förvaltningsformers investeringar genom hållbarhetsinriktad genomlysning. Genomlysningen sker inför nyinvesteringar och regelbundet för befintliga investeringar och utifrån prioriteringen som beskrivs i nästa avsnitt.

Förvaltningsformernas likvida investeringar, inklusive noterade portföljbolag, hypoteksinstitut, stater, överstatliga organisationer, regioner och kommuner, ska åtminstone genomlysas utifrån:

- Länsförsäkringar Livs gällande hållbarhetsrelaterade exkluderings- och omställningskriterier
- Överträdelse av FN Global Compacts principer för ansvarsfullt företagande samt OECDs riktlinjer för multinationella företag och andra internationella konventioner
- Växthusgasintensitet (nulägesbild)⁵
- Klimatscenarios (framåtblickande)
- Huruvida vetenskapliga klimatmål är antagna eller ansökan inlämnad ("science based targets")
- Bidrag till FN:s globala mål
- Indikatorerna för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer enligt Tabell 3 ovan
- Taxonomiförenlighet
- EU:s förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet (enbart stater)
- EU:s och FN:s respektive sanktionslistor

Genomlysningen av befintliga illikvida fonder, i huvudsak Private Equity- och Private Lending-fonder, görs utifrån hållbarhetsrelaterad information som förvaltarna av fonderna minst årligen delger Länsförsäkringar Liv.

Informationen täcker fonden aggregerat och enskilda portföljbolag:

- Information om *fondens* hållbarhetsprofil uttryckt både med kvantitativa och kvalitativa indikatorer samt med exempel på hållbarhetsrelaterade förflyttningar för fonden;
- Information om *enskilda portföljbolag* i fonden, t. ex. portföljbolagets hållbarhetsprofil sett till CO₂-utsläpp, väsentliga ESG-risker och/eller möjligheter samt förvaltarens bedömning av bolagens hanteringar av dessa.
- Information om allvarliga överträdelser och/eller väsentliga incidenter med koppling till hållbarhetsfaktorer. Informationen ska inkludera en beskrivning av vad som inträffat och vilka åtgärder som vidtas för att hantera det inträffade.

⁵ CO₂-avtrycket beräknas för aktier i enlighet med Svensk Försäkrings rekommenderade nyckeltal "viktad genomsnittlig koldioxidintensitet" (Weighted Average Carbon Intensity, WACI (ton CO₂e/SEK mn)) och avser scope 1 och 2-CO₂-utsläpp.

Den hållbarhetsinriktade genomlysningen görs inom förvaltningsorganisationen med stöd av leverantörer och dess olika datakällor. I huvudsak används primärdata och publikt tillgänglig information i genomlysningen. Inga så kallade ESG-betyg eller "scores" licensieras från leverantörer. Nedan presenteras en förteckning över de leverantörer och aktörer vars data förvaltningen i olika utsträckning använder i genomlysningen:

- Clarity AI
- Morningstar/Sustainalytics
- S&P Trucost
- Bloomberg
- Nasdaq (Sustainable Bond Network)
- CDP
- Transition Pathway Initiative
- Science based target initiative
- Freedom House
- Climat Action 100+
- FAIRR
- Economist Intelligence Unit (Democracy Index)
- Transparency International
- EU-kommissionen
- OECD (Tax database)
- Tax Foundation
- Svenska Utrikesdepartementet (landrapporter om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer)
- Externa förvaltare av likvida och illikvida tillgångar

Länsförsäkringar Liv samarbetar med ovan nämnda leverantörer och aktörer och för även direktdialoger med enskilda betydande bolag för att säkerställa god dataförsörjning till PAI-indikatorerna i Tabell 3 ovan. Om någon data saknas eller inte är lättillgänglig kontaktas, beroende på förutsättningarna, antingen kontrakterade leverantörer, externa förvaltare och/eller de enskilda bolagen i syfte att samla in informationen som behövs för att mäta PAI-indikatorerna.

3.2 Strategi för att prioritera huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer

Länsförsäkringar Liv ingår i Länsförsäkringar AB-koncernen och inriktningen på det övergripande hållbarhetsarbete framgår av den koncerngemensamma *Policy för hållbarhet*⁶. Koncernen har identifierat vissa av FN:s globala mål som mest relevanta för hela sin verksamhet. FN:s globala mål 13 *Bekämpa klimatförändringar* är det mål som koncernen prioriterar högst. Som en konsekvens har koncernen antagit en klimatsmart vision. Visionen innebär att koncernen har en målsättning att bli klimatpositiv 2045 och aktivt arbeta för att minska klimatpåverkan och klimatrisker.

Länsförsäkringar Liv ska i förvaltningen verka för de FN-stödda *Principles for responsible investments* (PRI) och FN-initiativet *Global Compacts* principer för ansvarsfullt företagande. Väsentliga hållbarhets- och finansiella faktorer ska integreras i förvaltningen i syfte att förbättra de långsiktiga avkastningsförutsättningarna. Vidare ska, inom ramen för fastställda förvaltningsmål, investeringsobjekt som befinner sig i omställning samt de som stödjer övergången till ett hållbart och klimatsmart samhälle främjas. Som ansvarsfull ägare ska Länsförsäkringar Liv sträva efter att påverka bolag, särskilt de med betydande hållbarhetsrelaterade risker och de som saknar ambitioner att ställa om.

I tabell 1 ovan framgår att de huvudsakliga områdena för negativa konsekvenser som Länsförsäkringar Liv prioriterar är utsläpp av växthusgaser, sociala förhållanden och personal-frågor, god hälsa och välbefinnande, sociala aspekter, styrning och mänskliga rättigheter. Prioriteringen av dessa områden har gjorts utifrån:

- **Fastställda mål för ansvarsfulla investeringar**

Den klimatsmarta visionen innebär att huvudsakliga negativa konsekvenser för mål 13 klimatet är högst prioriterat för Länsförsäkringar Livs kapitalförvaltningsverksamhet. Detta kommer bland annat till uttryck genom att bolaget i sin investeringsprocess verkar för att nå *förvaltningsformernas* mål avseende:

- i) Sänkt växthusgasintensitet i enlighet med den klimatsmarta visionens målsättning, och
- ii) Ökad andel hållbara investeringar.

Länsförsäkringar Livs styrelse fastställer mål för ansvarsfulla investeringar för förvaltningsformerna Gamla Trad, Nya Trad och Nya Världen.

⁶ *Policy för hållbarhet* fastställs av Länsförsäkringar AB:s styrelse årligen och senast 2022-06-15.

- **Fastställda hållbarhetsrelaterade exkluderings- och omställningskriterier**

För att konkretisera prioriteringen av huvudsakliga negativa konsekvenser i investeringsprocessen tillämpar Länsförsäkringar Liv hållbarhetsrelaterade exkluderings- och omställningskriterier. Kriterierna är kopplade till ett urval av FN:s globala mål som har prioriterats som är relevanta för kapitalförvaltningsverksamheten. Aktuella kriterier publiceras på Länsförsäkringars hemsida.

LFAB-koncernens två förvaltningsorganisationer Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fondförvaltning ansvarar för att fastställa de hållbarhetsrelaterade exkluderings- och omställningskriterierna.

- **Tillämpning av ansvarsfulla investeringsstrategier**

De hållbarhetsrelaterade kriterierna knyter an till och tillämpas i kombination med en eller flera av följande ansvarsfulla investeringsstrategier:

- i) Inkludering (välja in)
- ii) Exkludering (välja bort)
- iii) Påverkan

Strategierna ska integreras i investeringsprocesserna i syfte att förbättra de långsiktiga avkastningsförutsättningarna och motverka negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer.

3.3 Organisation och ansvar

Länsförsäkringar Livs Kapitalförvaltning ansvarar för att tillämpa strategierna för att identifiera och prioritera huvudsakliga negativa konsekvenser i investeringsprocessen, för de placeringstillgångar som Länsförsäkringar Liv förvaltar.

3.4 Metod för att välja andra indikatorer

Indikatorerna under rubriken ” Andra indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer” i Tabell 3 ovan tillhör de indikatorer som Länsförsäkringar Liv följer upp i sin regelbundna hållbarhetsrelaterade genomlysning och därmed prioriterat beaktar i investeringsprocessen. Indikatorerna omfattas också av de hållbarhetsrelaterade exkluderings- och omställningskriterier som tillämpas inom ramen för de ansvarsfulla investeringsstrategierna, se tabell 4 nedan.

Indikatorerna i området Hälsa och välbefinnande rör spel om pengar och tobak. Bolag med denna typ av verksamhet ingår typiskt sett i breda, globala marknadsindex. Det har därför bedömts som sannolikt att portföljbolag med denna verksamhet skulle utgöra del av förvaltningsformerna om nämnda exkluderingskriterier inte tillämpas av Länsförsäkringar Liv i förvaltningen. De negativa konsekvenserna för de olika kriterierna kan summeras till:

- **Tobak:** Tobaksanvändning är ett globalt folkhälsoproblem med vetenskapligt belagda hälsorisker. Bruk av främst cigaretter medför en direkt skadlig påverkan på användaren likväl som negativa effekter för omgivningen.
- **Spel om pengar:** spel om pengar, särskilt online, är förknippat med hög risk för spelmissbruk vilket kan medföra stora ekonomiska förluster för den enskilda. Spelmissbruk medför även ökad risk för psykisk ohälsa. Aktörer som tillhandahåller spel löper också stor risk att utnyttjas för pengatvätt.

Tabell 4. Andra indikatorer som omfattas/inte omfattas av exkluderings- och omställningskriterier

Ytterligare klimat- och miljörelaterade indikatorer	
Utsläpp	2.4. Investeringar i företag utan initiativ för minskning av koldioxidutsläpp
Ytterligare indikatorer för sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter, bekämpning av korruption och mutor	
Sociala aspekter	3.19. Genomsnittsvärde för yttrandefrihet
Mänskliga rättigheter	3.20. Genomsnittsvärde för respekten för mänskliga rättigheter

Styrning	3.21. Graden av korruption i genomsnitt
	3.22. Icke samarbetsvilliga skattejurisdiktioner

Andra indikatorer som används för att identifiera och bedöma ytterligare huvudsakliga negativa konsekvenser för en hållbarhetsfaktor

Hälsa och välbefinnande	A.1. Spel om pengar
	A.2. Tobak

4 Strategier för engagemang

Länsförsäkringar Livs ägarstyrnings- och påverkansarbete i direktägda portföljbolag syftar till att bidra till det övergripande förvaltningsmålet och över tid till hållbart värdeskapande. Ägarstyrning och påverkansarbete ska även eftersträvas i indirekt ägda portföljbolag och ingår därmed i kravställningen både vid val och uppföljning av externa förvaltare.

Länsförsäkringar Livs ägarstyrning och påverkansarbete tar avstamp i den löpande bevakningen av omvärlds- och bolagshändelser, inklusive bolags arbete med hållbarhetsfaktorer. Den hållbarhetsinriktade genomlysningen i investeringsprocessen avser identifiera väsentliga händelser. Analyser och slutsatser från detta arbete utgör grunden för de olika former av ägarstyrning som Länsförsäkringar Liv utövar. Ägarstyrningen omfattar:

- kontinuerlig dialog med styrelse och ledning om god bolagsstyrning,
- röstning på bolagsstämmor,
- deltagande i valberedningar,
- samarbete med andra aktieägare och kommunikation med relevanta intressenter i bolaget,
- reaktivt (incidentdrivet) och proaktivt påverkansarbete rörande olika hållbarhetsfaktorer.

Det reaktiva påverkansarbetet syftar till att portföljbolag ska upphöra med överträdelser av internationella konventioner och principer för ansvarsfullt företagande samt vidta förebyggande åtgärder. Proaktivt påverkansarbete syftar till att portföljbolag ska arbeta förebyggande med väsentliga hållbarhetsfaktorer, antingen risker eller möjligheter.

Om påverkan- och ägarstyrningsarbetet inte leder framåt kan olika eskaleringsåtgärder vidtas för att förbättra möjligheterna att påverka. Det kan till exempel handla om att inleda samarbete med andra investerare för att gemensamt åstadkomma större effekt. Som en sista utväg kan portföljbolag exkluderas. Exkluderingar gäller i alla direktinvesteringar och så långt som möjligt i indirekta innehav via externa fonder.

I Tabell 5 har vi sammanfattat det engagemang vi bedriver i egen regi, tillsammans med andra investerare och via investerarinitiativ inriktade på engagemang med portföljbolag.

Tabell 5. Ägarstyrning- och påverkansarbete - sammanfattning

Tema för påverkansarbete	Typ av påverkansarbete	Koppling till indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser i Tabell 3 ovan
Anpassning till Parisavtalet	Deltagande i investerarinitiativen: <ul style="list-style-type: none"> • Climate Action 100+ • CDPs "Science Based Targets Campaign" (vetenskapliga mål) Undertecknare av investerarbrev till: <ul style="list-style-type: none"> • Världens regeringar inför klimattoppmötena COP Egna dialoger med betydande portföljbolag inom skogs- och fastighetssektor.	Indikator 1.1 - 1. 4, 1.15 (stater) och 2.4.
Minskade hållbarhetsrisker i livsmedelssektorn	Deltagande i två av stiftelsen FAIRRs investerarinitiativ: <ul style="list-style-type: none"> • "Sustainable Proteins", Egna dialoger med portföljbolag inom livsmedelssektorn.	Indikator 1.7 - 1.8, 2.11, 2.14 och 2.15
Ansvarsfull hantering av gruvavfall	Deltagande i investerarinitiativ "Investor Mining and Tailings Initiative" <ul style="list-style-type: none"> • Egna dialoger med portföljbolag inom gruvsektor. 	Indikator 1.7-1.11

Ansvarsfull antibiotikaanvändning	Deltagande i stiftelsen FAIRRs investerarinitiativ "Animal Pharma"	ET
Hantering av hållbarhetsrisker vid fiskodling	Deltagande i stiftelsen FAIRRs investerarinitiativ "Sustainable Aquaculture"	Indikator 1.7
Biologisk mångfald (inleds under Q4 2022)	Deltagande i stiftelsen FAIRRs investerarinitiativ "Biodiversity Loss from Waste & Pollution" Egna dialoger med skogsbolag.	Indikator 1.7
Arbetsförhållanden i livsmedelssektorn	Deltagande i stiftelsen FAIRRs "Working Conditions Engagement"	Indikator 1.11
God djurhållning (animal welfare)	Deltagande i investerarinitiativet BBFAW	ET
Ökad tillgång till läkemedel	Deltagande i investerarinitiativet Access to Medicine inklusive undertecknande av brev om att koppla ersättning till mål om tillgång till vaccin och mediciner.	ET
Reaktiva dialoger till följd av konventionsöverträdelser	Bedrivs primärt via extern leverantör där deltagande från LF Liv äger rum i förekommande fall	Indikator 1.10 - 1.11, samt relevanta indikatorer beroende på typ av överträdelse
Röstning	Proxyröstning eller fysiskt deltagande vid bolagsstämmor	Indikator 1.1 - 1.6, 1.10, 1.11 och 1.13
Deltagande i valberedningar	I egen regi	Indikator 1.13

5 Hänvisningar till internationella standarder

Som en del av Länsförsäkringar Livs arbete med ansvarsfulla investeringar och motverka huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer verkar vi för att internationella uppförandekoder för ansvarsfullt företagande och internationellt erkända standarder för "due diligence" och rapportering ska följas (nedan benämnda internationella standarder).

I Tabell 6 redovisas de internationella standarder och som har tydlig koppling till en eller flera av indikatorerna i Tabell 3 som Länsförsäkringar Liv systematiskt och regelbundet beaktar i investeringsprocessen. I tabellen redogörs kortfattat för de metoder och datakällor som Länsförsäkringar Liv använder för att mäta hur dess investeringar efterlever internationella standarder.

Tabell 6. Beskrivning och mätning av efterlevnad av internationella standarder som Länsförsäkringar Liv tillämpar

Internationell standard	Indikator för huvudsakliga negativa konsekvenser i Tabell 3 med tydlig koppling till standarden	Metod och datakällor för att mäta efterlevnad av standard
Parisavtalet (i FN:s ramkonvention om klimatförändringar), 2015	Indikator 1.3 och 1.4 (utsläpp av växthusgaser)	Länsförsäkringar Liv mäter växthusgasintensiteten i förvaltningsformerna och rapporterar nyckeltalet publikt, både på årsbasis och den ackumulerade utvecklingen sedan målperiodens början 2019. I den framåtblickande analysen är utgångspunkten de klimatmål som portföljbolag har redovisat. Dessa mål konverteras till en "temperatur-grad" uttryckt i °C med antagandet att om portföljbolagens klimatmål uppfylls leder det till en global uppvärmning om X °C jämfört med förindustriell tid. Utgångspunkten är klimatscenariot i IPCCs "Special Report on Global Warming of 1.5 °C" Länsförsäkringar Liv genomlyser regelbundet noterade bolag för att identifiera om något är verksamt inom sektorn fossila bränslen. Som underlag för bedömningen undersöks bolags intäkter från förbränningskol, prospektering och konventionell utvinning av olja och gas, samt okonventionell utvinning av olja och gas. För ytterligare information, se ställningstagandet "Fossila bränslen" på lansforsakringar.se/ansvarsfullainvesteringar under rubriken Ställningstaganden Datakällor: S&P Trucost, CDP, Science Based Target Initiative, Bloomberg
OECD:s riktlinjer för multinationella företag	Indikator 1.10 (Brott mot FN:s globala överenskommelse och	Länsförsäkringar Liv genomlyser regelbundet alla noterade portföljbolag för att identifiera om något bolag överträder internationella konventioner och normer. Om en misstänkt normöverträdelse identifieras bland portföljbolag inleds en

FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter FN Global Compact	OECD:s riktlinjer för multinationella företag)	analys för att verifiera fakta. Om fakta kan verifieras fortskrider ett reaktivt påverkansarbete med bolaget. Syftet är att bolaget ska vidta åtgärder för att upphöra med överträdelsen samt införa förebyggande åtgärder så att liknande överträdelser inte upprepas i framtiden. För ytterligare information, se ställningstagandet "Affärsetik" på lansforsakringar.se/ansvarsfullainvesteringar under rubriken Ställningstaganden. För noterade portföljbolag efterfrågas, antingen direkt från bolaget eller via extern förvaltare vid fondinvestering, incidentrapportering i händelse av överträdelser med koppling till hållbarhetsfaktorer. Datakällor: Genomlysning av noterade portföljbolag görs med stöd av data från Sustainalytics. För noterade portföljbolag efterfrågas data av bolagen eller de externa förvaltarna. Reaktivt påverkansarbete mot noterade portföljbolag bedrivs i samarbete med Sustainalytics.
Konventionen om klusterammunition, 2008 Konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (Ottawafördraget), 1997 Konventionen om förbud mot utveckling, framställning och lagring av bakteriologiska (biologiska) vapen och toxinvapen samt om deras förstöring, 1972 Konventionen om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring, 1993	Indikator 1.14 (Exponering mot kontroversiella vapen (antipersonella minor, klusterammunition, kemiska vapen och biologiska vapen)	Länsförsäkringar Liv genomlyser regelbundet alla noterade portföljbolag för exponering mot kontroversiella vapen. Länsförsäkringar Liv direktinvesterar inte i, och utesluter, bolag som bedöms vara involverade i kontroversiella vapen. Ingen omsättning tillåts från involvering i kontroversiella vapen. För ytterligare information, se ställningstagandet "Kontroversiella vapen" på lansforsakringar.se/ansvarsfullainvesteringar under rubriken Ställningstaganden. . Vid nyinvesteringar i fonder med noterade portföljbolag tillämpas också kriterierna för kontroversiella vapen genom att utgöra en del av avtalsskrivningar med respektive extern förvaltare. Datakällor: Sustainalytics (Controversial Weapons Radar), Bloomberg
EU:s förteckning över icke-samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet	Indikator 3.22 (Icke-samarbetsvilliga skattejurisdiktioner)	Länsförsäkringar Liv genomlyser regelbundet stater och jurisdiktioner mot skattekriterier. De som inte anses uppfylla grundläggande standarder för skatteförvaltning och för att motverka skatteflykt läggs till på exkluderingslistan. EUs så kallade "svarta" lista utgör primär bedömningsgrund och andra källor inklusive den "grå" listan kan användas för att komplettera enskilda bedömningar. Datakällor: Europeiska rådet (primärkälla), OECD:s Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes, Tax Justice Network
FN:s globala mål 3: God hälsa och välbefinnande WHO Framework Convention on Tobacco Control (FCTC) 2003	Indikator A.2 (Tobak)	Länsförsäkringar Liv genomlyser regelbundet noterade bolag för att identifiera om något är verksamt inom tobak. Som underlag för bedömningen undersöks bolags intäkter från produktion av tobaksprodukter. För ytterligare information, se ställningstagandet "Tobak" på lansforsakringar.se/ansvarsfullainvesteringar under rubriken Ställningstaganden. . Datakällor: S&P Trucost, Morningstar Direct, Bloomberg
FN:s globala mål 3: God hälsa och välbefinnande	Indikator A.1 (Spel om pengar)	Länsförsäkringar Liv genomlyser regelbundet noterade bolag för att identifiera om något är verksamt inom kommersiellt spel om pengar. Som underlag för bedömningen undersöks bolags intäkter från onlinespel och landbaserat spel på kasinon, spelautomater och/eller poker (motsvarande). För ytterligare information, se ställningstagandet "Kommersiellt spel" på lansforsakringar.se/ansvarsfullainvesteringar under rubriken Ställningstaganden. . Datakällor: S&P Trucost, Morningstar Direct, Bloomberg
FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, 1948	Mänskliga rättigheter, demokrati, yttrandefrihet och korruption (appliceras på statsobligationer och	Länsförsäkringar Liv genomlyser regelbundet stater mot kriterier för mänskliga rättigheter, yttrandefrihet, demokrati och korruption. En sammantagen

FN:s konvention mot korruption, 2003 ILO-konventioner, flertalet Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter Med flera	utvalda noterade statskontrollerade bolag)	bedömning görs om stater anses vara auktoritära, icke fria, korrupta samt kränker mänskliga rättigheter. Utifrån Rysslands militära invasion av Ukraina, brott mot folkrätten och kränkning av mänskliga rättigheter exkluderas noterade ryska bolag som kontrolleras av ryska staten och/eller regioner i Ryssland (ryska "subyekty federatsii"). Dessutom exkluderas enskilda noterade bolag som kontrolleras av ryska oligarker. Belarus och Iran exkluderas också till följd av dess stöd till kriget. Datakälla: Economist Intelligence Unit, Freedom House, Transparency International, Svenska UD:s rapporter om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, FN och EU:s sanktionslistor
---	--	---

6 Historisk jämförelse

Rapporteringen av indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbar utveckling kommer för första gången ske i juni 2023. En historisk jämförelse mellan den aktuella rapporteringsperioden (1 januari - 31 december 2022) i förhållande till föregående rapporteringsperiod kan därmed inte lämnas i denna rapport.

En historisk jämförelse mellan den aktuella rapporteringsperioden i förhållande till föregående rapporterings-period kommer tillhandahållas från och med juni 2024 och därefter i förhållande till varje tidigare rapporterings-period, upp till de senaste fem föregående perioderna